

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Касові операції»

вибіркова

**Освітньо-професійна
програма:**

Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність:

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань:

07 «Управління і адміністрування»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

економічний

Мова навчання:

українська

Розробники:

**Олексин А.Г. доцент кафедри фінансів і кредиту,
к.е.н., доцент**

Профайл викладача:

<https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/oleksyn-artur-grygorovych>

Контактний тел.:

+380990344036

E-mail:

a.oleksyn@chnu.edu.ua

Консультації:

**он-лайн консультації - згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю**

1. Анотація навчальної дисципліни. В сучасних умовах касові операції посідають особливе місце в банківській діяльності, а також відіграють важливу роль у забезпеченні успішного перебігу економічних процесів на мікро- та макрорівні. Банківські операції щодо касового обслуговування юридичних і фізичних осіб є першоосновою існування будь-якої банківської установи. Оскільки саме з таких операцій починається співпраця та взаємодія з клієнтами. Саме тому, від того, наскільки якісно та ефективно банк може обслуговувати платіжний обіг клієнтів, залежатиме прийняття відповідних рішень щодо подальшої роботи у сфері операцій, які може запропонувати банк.

Касові операції банківських установ становлять дуже великий обсяг роботи і характеризують одну з найголовніших функцій банку. Такі операції пов'язані з обробкою готівки, а тому і є одним з найважливіших і найбільш трудомістких видів діяльності банківських установ. Тому касові операції потребують найбільшого контролю, шляхом проведення ревізій. Контроль стану ринку операцій з готівкою є однією із важливих передумов поліпшення економічної ситуації в Україні. Комерційні банки, через конкуренцію на ринку, повинні удосконалювати якість касового обслуговування для збільшення клієнтської бази. Якість послуг, які надаються касовими працівниками в значній мірі залежить від технічного забезпечення, яке на сьогодні в більшості банківських установах України є застаріле. Для забезпечення стабільності банків, а також покращення надання якісних послуг необхідно створювати ефективну організацію касових операцій та забезпечення банківських установ новітніми пристроями та технологіями.

У зв'язку з цим актуального значення набуває об'єктивна необхідність вивчення дисципліни «Касові операції».

Дисципліна «Касові операції» побудована так, що її тематика на достатньому змістовному рівні буде формувати у майбутніх фахівців теоретичні знання і практичні навички з касового обслуговування в банківських установах України знання і теоретичного, і практичного плану, враховуючи сучасну законодавчу базу державного рівня, досвід нашої держави, досягнення ринково розвинутих країн в питаннях діяльності фондового ринку.

2. Мета навчальної дисципліни: поглиблення системи знань з питань забезпечення проведення касових операцій, як складової економічної та національної безпеки банку, а також тих елементів роботи каси, які безпосередньо впливають на рівень розвитку комерційного банку та банківської системи в цілому в умовах глобальних трансформацій; навчити здобувачів правильно застосовувати теоретичні знання, отримані при вивченні дисципліни на практиці, професійно грамотно використовувати в роботі нові форми і методи роботи з готівковим обігом та на рівні роботи банку та роботи з клієнтами, а також своєчасно виявляти загрози фінансової безпеки банку, сприяти зростанню конкурентоздатності банку, вносити сучасні методи роботи з іноземною валютою та різними категоріями клієнтів.

3. Пререквізити. «Касові операції» є вибірковою дисципліною циклу дисциплін загальної підготовки та викладається студентам 4 року навчання курсу в 7 семестрі загальним обсягом 90 годин (3 кредити). Дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Касові операції», - це «Гроші і кредит», «Фінанси», «Банківська система», «Фінанси домогосподарств», «Фінанси підприємств», «Банківські операції і технології», «Бухгалтерський фінансовий облік».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни сприяє поглибленню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність працювати у команді;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- здатність складати та аналізувати фінансову звітність;
- здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- здатність здійснювати ефективні комунікації.

Програмні результати навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти;
- формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;
- володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати;
- визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення;
- визначати досягнення та ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	IV	VII	3	90	2	15	30	-	-	45	-	залік
заочна	IV	VII	3	90	2	4	6	-	-	80	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л.	п.	лаб	с.р.		л.	п.	ла б.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти роботи каси банку										
Тема 1. Основні засади готівкового обігу в Україні Мета: розкрити суть та поняття готівки, грошових знаків та валюти, а також визначення та характеристика суб'єктів, що забезпечують готівковий обіг. Визначити роль готівки в платіжних системах країни. Підкреслити предмет, мету, завдання, методику, послідовність вивчення дисципліни, акцентувати увагу на важливості даної дисципліни у формуванні комплексної системи економічних знань для майбутніх фахівців даного напрямку підготовки.	12	2	4	-	6	13	1	2	-	11
Тема 2. Регламентація грошового обігу в банку фондового ринку Мета: визначити основні положення нормативно-правового забезпечення готівкового обігу щодо готівкового обігу на підприємствах та організаціях, а також організаційні заходи з регулювання готівкового обігу. Дослідити місце ЕОМ в організаційній системі готівкового обігу підприємств та організацій.	12	2	4	-	6	12			-	11
Тема 3. Порядок виконання банківськими установами операцій приймання та видачі готівки Мета: сконцентрувати увагу студентів на наступних важливих аспектах теми: характеристика каси банку та касових операцій; види кас, що відкриваються в банках	14	2	6	-	6	12	1	2	-	11

для обслуговування клієнтів і їх функції; вимоги щодо касового працівника при прийманні на роботу, його обов'язки; характеристика касових документів, їх збереження; характеристика зразків банкнот та визначення справжності та платоспроможності банкнот), використовуючи різні дидактичні прийоми подання лекційного матеріалу.										
Тема 4. Порядок інкасації грошової виручки, перевезення і пересилання цінностей Мета: дослідити принципи діяльності і вимоги до підрозділу перевезення валютних цінностей та інкасації коштів, визначити основи організації підрозділу перевезення валютних цінностей та інкасації коштів, а також порядок інкасації коштів клієнтів банку.	12	2	4	-	6	13			-	11
Разом за змістовим модулем 1	50	8	18	-	24	50	2	4	-	44
Змістовий модуль 2. Організація діяльності з обігу цінних паперів на фондовому ринку										
Тема 5. Особливості виконання операцій банків з іноземною валютою, дорогоцінними металами та дорогоцінними каменями Мета: ознайомити студентів із сутністю операцій з іноземною валютою, операції з конвертації готівкової іноземної валюти однієї іноземної держави на готівкову іноземну валюту іншої іноземної держави, операції банків з дорогоцінними металами та дорогоцінними каменями.	13	2	4	-	7	14	1	1	-	12
Тема 6. Прогнозування та облік касових оборотів банків Мета: визначити сутність касових оборотів банків, їх облік і прогнозування, сутність та коротка характеристика складання балансу доходів та витрат	13	2	4	-	7	13	1	1		12

населення, а також розглянути порядок роботи валютних обмінних пунктів.										
Тема 7. Емісійно-касова робота банківських установ і забезпечення збереження цінностей Мета: надати загальну характеристику порядку здійснення емісійних фондів з готівкою, організації роботи з резервними фондами Національного банку України. Визначити відповідальність посадових осіб за схоронність цінностей.	14	3	4	-	7	13			-	12
Разом за змістовим модулем 2	40	7	12	-	36	40	2	2	-	36
Усього годин	90	15	30	-	45	90	4	6	-	80

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Касові операції» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій.

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Основні засади готівкового обігу в Україні Завдання: 1. Охарактеризуйте готівку як одна з форм грошей. 2. Визначте та охарактеризуйте суб'єктів, що забезпечують готівковий обіг. 3. Розгляньте роль готівки в платіжних системах країни. 4. Охарактеризуйте та надайте оцінку нормативно-правовому забезпеченню готівкового обігу в Україні. 5. Визначте значення готівкового обороту та готівкових розрахунків для економіки України. 6. Охарактеризуйте роль та значення Національного банку України в організації готівкового обігу.	6	11
2	Тема: Регламентація грошового обігу в банку Завдання: 1. Розкрийте основні положення нормативно-правового забезпечення готівкового обігу щодо готівкового обігу на підприємствах та організаціях. 2. Охарактеризуйте організаційні заходи з регулювання готівкового обігу. 3. Визначте вимоги до організації готівкових розрахунків. 4. Охарактеризуйте особливості організації роботи банків з готівкою. 5. Розкрийте процес встановлення ліміту залишку готівки в касі. 6. Охарактеризуйте контроль за дотриманням касової дисципліни.	6	11

3	Тема: Порядок виконання банківськими установами операцій приймання та видачі готівки Завдання: 1. Дайте характеристику каси банку та касових операцій; 2. Розкрийте вимоги щодо касового працівника при прийманні на роботу, його обов'язки. 3. Характеристика зразків банкнот та визначення справжності та платоспроможності банкнот. 4. Розкрийте вимоги щодо формування та пакування банкнот. 5. Охарактеризуйте порядок заключення оборотної (операційної) каси.	6	11
4	Тема: Порядок інкасації грошової виручки, перевезення і пересилання цінностей Завдання: 1. Дайте загальну характеристику перевезень валютних цінностей та інкасації коштів. 2. Розкрийте принципи діяльності і вимоги до підрозділу перевезення валютних цінностей та інкасації коштів. 3. Визначте основи організації підрозділу перевезення валютних цінностей та інкасації коштів. 4. Охарактеризуйте вимоги до чисельного складу бригади інкасації та забезпечення охорони цінностей, а також порядок інкасації коштів клієнтів банку. 5. Визначте порядок здавання та приймання інкасаторами сумки від підприємства, а також порядок здавання інкасаторами доставлених до банку сумок із готівкою (виручкою).	6	11
5	Тема: Особливості виконання операцій банків з іноземною валютою, дорогоцінними металами та дорогоцінними каменями Завдання: 1. Дайте характеристику операціям з конвертації готівкової іноземної валюти однієї іноземної держави на готівкову іноземну валюту іншої іноземної держави, а також операціям банків з дорогоцінними металами та дорогоцінними каменями. 2. Розкрийте суть виконання операцій з приймання на інкасо банкнот іноземних держав та іменних чеків. 3. Охарактеризуйте перекази іноземних валют за дорученням та на користь фізичних осіб.	7	12
6	Тема: Прогнозування та облік касових оборотів банків Завдання: 1. Дайте характеристику касових оборотів банків, їх облік і прогнозування. 2. Визначте процес складання прогнозів розрахунків касових оборотів за окремими статтями та складання звітності про касові обороти банку. 3. Охарактеризуйте порядок роботи валютних кас та порядок роботи валютних обмінних пунктів.	7	12
7	Тема: Емісійно-касова робота банківських установ і забезпечення збереження цінностей Завдання: 1. Охарактеризуйте організацію роботи з резервними	7	12

	фондами Національного банку України та порядок роботи з приймання та видачі готівки банкам через інкасаторів Національного банку України. 2. Визначте порядок застосування спеціалізованих касет для транспортування і зберігання банкнот, порядок реєстрації та скасування реєстрації грошових сховищ, а також порядок зберігання готівки та інших цінностей у грошових сховищах.		
Усього годин		45	80

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні ситуації);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (залік).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

З навчальної дисципліни «Касові операції» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичні питання з дисципліни та тестові завдання.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: 3 теоретичні питання (по 10 балів), 5 тестів «правильно-неправильно» - по 2 бали (сумарно 10 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

10 балів здобувач отримає за правильні відповіді на тести (по 2 бали за кожне правильно вирішене тестове завдання).

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання тестів відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичні питання, правильна відповідь на тестові завдання. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичних питань білету та тестових завдань, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питань білету, але у відповіді недостатньо правильно сформульовано твердження. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «FX».

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	МКР	T5	T6	T7	МКР	40	100
6	6	6	6	10	6	6	6	8		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література - основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
2. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
3. Про депозитарну систему України: Закон України від 6.07.2012 р. № 5178-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>.
4. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. № 2374-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>.
5. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
6. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: Постанова Національного банку України від 16.12.2002 р. № 508. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03>.
7. Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні: Постанова Національного банку України від 11.12.2014 р. № 806. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14>.
8. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>.
9. Зміни до інструкції про ведення касових операцій банками в Україні: постанова Правління НБУ від 11.01.2017 р. № 3. URL: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=42401189>.
10. Інструкція про касові операції в банках України : постанова Правління НБУ від 14.08.2003 р. № 337.: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0768-03>.
11. Положення про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України: постанова Правління НБУ від 20.03.1998 р. № 114. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
12. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою: постанова Правління НБУ від 06.06.2013 р. № 210. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1109-13> 55.
13. Про внесення змін до Класифікатора іноземних валют та банківських металів : Постанова НБУ від 19.04.2016 р. № 269. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0269500-16> 56.
14. Про врегулювання питань здійснення операцій із застосуванням програмно-технічних комплексів самообслуговування: закон України від 05.03.2008 № 53. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0265-08>.
15. Роз'яснення щодо відображення в бухгалтерському обліку операцій із застосуванням програмно-технічних комплексів самообслуговування: лист Департамента бухгалтерського обліку НБУ від 05.06.2008 № 12-112/708-7578. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v7578500-08>.
16. Банківська система України : становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів: монографія за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: Астон, 2012. 358 с.
17. Банківська система: навч. посібник / С.А. Кузнецова, Т.М. Болгар, З.С. Пестовська; за ред. С.А. Кузнецової. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 400 с.
18. Банківська система: у схемах і таблицях: навч. посібник / С.А. Кузнецова, Т.М. Болгар, З.С. Пестовська. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2012 320 с.
19. Банківська система: навчальний посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
20. Банківська система: навчальний посібник/ за ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
21. Банківська система: підручник /за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.
22. Банківська система: підручник: у 2 ч. Ч. 1: Банківська система України та її економічні

- основи / за ред. Л. В. Шірінян; Нац. ун-т харч. технол. Київ: Ліра-К, 2019. 412 с.
23. Банківські операції: підручник за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. 2-ге вид. випр. і доповн. Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2013. 688 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL : <https://www.kmu.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : <http://www.minfin.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Рахункової палати України URL : <http://www.ac-rada.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL: www.aub.com.ua.
7. Український банківський портал. URL: www.banker.com.ua.
8. Український фінансовий портал. URL: <https://finance.ua/>.
9. Онлайн-сервіс пошуку і порівняння найпопулярніших банківських послуг для приватних осіб і бізнесу. URL: <https://bankchart.com.ua/>.
10. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України URL: <https://fiu.gov.ua/> Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) URL: <https://www.fatf-gafi.org/>
11. Офіційний сайт Міжнародної асоціації розвитку. URL: <https://ida.worldbank.org/about/what-is-ida>